

Sygn. akt V U 484/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lipca 2016 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 27 lipca 2016 r. w Legnicy

sprawy z wniosku (...)S.A. (...) w L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o wydanie pisemnej interpretacji przepisów prawnych

na skutek odwołania (...)S.A.(...) w L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 3 marca 2016 r.

I. **oddala odwołanie,**

II. **zasądza od wnioskodawcy (...) S.A. (...) w L. na rzecz strony pozwanej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. kwotę 360 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt V U 484/16

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z dnia 3 marca 2016 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. uznał za nieprawidłowe stanowisko przedstawione we wniosku złożonym w dniu 12 lutego 2016 r. przez przedsiębiorcę (...) S.A. (...) w sprawie nieuwzględnienia w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe wypłaconej członkom rady nadzorczej Centrali z tytułu zwrotu kosztów dojazdów z miejsca zamieszkania do siedziby (...) w celu odbycia posiedzenia rady nadzorczej. W uzasadnieniu podał, że wnioskodawca (...) S.A. (...) we wniosku z dnia 12 lutego 2016 r. zadał mu pytanie: czy kwoty wypłacone członkom rady nadzorczej tytułem zwrotu kosztów poniesionych przez nich w związku z wykonywaniem powierzonych im funkcji, tj. kosztów dojazdów członków na posiedzenia rady nadzorczej, stanowią przychód będący podstawą wymiaru składek emerytalnych i rentowych? W uzasadnieniu pytania zaprezentował stanowisko, zgodnie z którym zwrot kosztów dojazdu członków Rady Nadzorczej (...) na posiedzenia Rady powinien być –w związku z treścią § 5 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe– potraktowany jako zwrot kosztów podróży służbowej w rozumieniu § 2 ust. 1 pkt 15 cyt. rozporządzenia i wyłączony z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Po dokonaniu analizy obowiązujących przepisów w kontekście stanowiska zaprezentowanego przez wnioskodawcę organ rentowy uznał, że dojazd członków rady nadzorczej na posiedzenie rady nie jest podróżą o charakterze służbowym w rozumieniu art. 77⁽⁽⁵⁾⁾ § 1 k.p., co powoduje, że w tym przypadku nie może znaleźć zastosowania wyłączenie z podstawy wymiaru składek wynikające

z § 2 ust. 1 pkt 15 rozporządzenia z dnia 18 grudnia 1998 r. Dodał przy tym, iż rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 2013 r., póź. 167), na które we własnym stanowisku powoływał się wnioskodawca, ma zastosowanie wyłącznie do podróży służbowej w pojęciu Kodeksu pracy.

Z ww. decyzją nie zgodził się wnioskodawca, który w odwołaniu zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

1. § 2 ust. 1 pkt 15 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w zw. § 5 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia w sprawie podstawy wymiaru składek, w zw. z art. 18 ust. 4 pkt 10, art. 4 pkt 9 i art. 6 ust. 1 pkt 22 w zw. z art. 13 pkt 17 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – poprzez błędne uznanie, iż wnioskodawca będzie zobowiązany do uwzględnienia w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne oraz składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych przychodu członka rady nadzorczej w wysokości odpowiadającej wartości zwrotu kosztów dojazdów na posiedzenia rady nadzorczej, tj. poprzez błędne uznanie, iż do wartości zwrotu kosztów dojazdów członków rady nadzorczej na posiedzenia rady nie ma zastosowania wyłączenie z podstawy wymiaru składek wynikające z § 2 ust. 1 pkt 15 ww. rozporządzenia w sprawie podstawy wymiaru składek;

2. art. 10 ust. 5 w zw. z art. 10 ust. 3 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej – poprzez nieuzasadnione rozszerzenie stanu faktycznego o okoliczności nieprzedstawione przez wnioskodawcę we wniosku, tj. poprzez poczynienie założeń co do okoliczności wpływających na ocenę charakteru dojazdów członków rady nadzorczej na posiedzenia rady jako podróży służbowej.

Wskazując na powyższe, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji w całości poprzez uznanie, że przychód członka rady nadzorczej w tym konkretnym stanie faktycznym polegający na dokonaniu zwrotu kosztów dojazdu na posiedzenia rady nadzorczej nie stanowi -w świetle § 2 ust. 1 pkt 15 rozporządzenia w sprawie podstawy wymiaru składek- podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Wniósł nadto o zasądzenie od organu rentowego na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania wg norm przepisanych.

Sąd ustalił:

W dniu 12 lutego 2016 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wpłynął wniosek przedsiębiorcy (...) SA.(...) o wydanie pisemnej interpretacji przepisów w trybie art. 10 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

We wniosku ww. przedsiębiorca poinformował, że jest spółką akcyjną prowadzącą działalność w zakresie wydobywania i przetwarzania kopaliny. Członkowie rady nadzorczej funkcjonującej w (...) działają na podstawie powołania w jej skład i otrzymują z tytułu wykonywania powierzonych im funkcji wynagrodzenie. Ponadto, na podstawie pkt 9 uchwały Walnego Zgromadzenia nr (...) (...) również pokrywa lub zwraca koszty związane z udziałem w pracach Rady Nadzorczej, a w szczególności koszty przejazdu z miejsca zamieszkania do miejsca odbycia posiedzenia rady nadzorczej i z powrotem oraz koszty zakwaterowania i wyżywienia. W (...) obowiązuje procedura, określająca zasady dokumentowania, opisywania oraz ewidencji wydatków dotyczących funkcjonowania Rady Nadzorczej (...) SA., wprowadzona Ustaleniem Organizacyjnym Nr (...) Wiceprezesa ds. Finansowych (...)SA dnia 9 lipca 2008 r.

Ww. przedsiębiorca argumentował, że zarówno wynagrodzenie wypłacane członkom rady nadzorczej z tytułu pełnienia powierzonych funkcji, jak i zwrot kosztów poniesionych przez członków rady nadzorczej w związku z pełnieniem powierzonych funkcji, w tym w szczególności kosztów dojazdu na posiedzenia rady nadzorczej, uznać należy za przychód z działalności wykonywanej osobiście w rozumieniu art. 10 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 13 pkt 7 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych. Wskazywał, że zasady ustalania podstawy wymiaru składek emerytalnych, rentowych m. in. członków rad nadzorczych wynagradzanych z tytułu pełnienia tej funkcji,

regulują przepisy ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (art. 18 ust. 4 pkt 10 w zw. z art. 4 pkt 9 tej ustawy) oraz rozporządzeń wydanych na podstawie delegacji ustawowej, tj. rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, zmienionego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 22 grudnia 2014 r. oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce budżetowej z tytułu podróży służbowej. W rozporządzeniu z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek (...) zawarty został katalog przychodów niestanowiących podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, a wśród nich wymienione zostały diety i inne należności z tytułu podróży służbowej pracownika – do wysokości określonej w przepisach w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju (§ 2 ust. 1 pkt 15 rozporządzenia). Jak dalej podał wnioskodawca, wyłączenie wynikające z § 2 ust. 1 pkt 15 cyt. rozporządzenia odnosi się (w tym punkcie) do należności pracowników, o których mowa w art. 77(5) Kodeksu pracy, tj. do należności przysługujących pracownikowi na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową, z tytułu wykonywania na polecenie pracodawcy zadań poza miejscowością, w której znajduje się siedziba pracodawcy lub poza stałym miejscem pracy. Za czas tej podróży służbowej pracownikom przysługują: diety, zwrot kosztów przejazdu, noclegów i innych udokumentowanych wydatków, których w przypadku faktycznej wypłaty nie wlicza się do podstawy wymiaru składek – do określonego limitu, zgodnie z § 7 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce budżetowej z tytułu podróży służbowej, do których odsyła rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek (...).

Wnioskodawca podał, iż zgodnie z brzmieniem § 5 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek (...), wprowadzonego w życie 1 stycznia 2015 r. mocą rozporządzenia nowelizującego z dnia 22 grudnia 2014 r. – § 2 rozporządzenia stosuje się odpowiednio przy ustalaniu podstawy wymiaru składek członków rad nadzorczych wynagradzanych z tytułu pełnienia tej funkcji, przy czym dla zastosowania wyłączeń z podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia niezbędne jest, aby dane świadczenie stanowiło przychód członka rady nadzorczej z tytułu działalności wykonywanej osobiście. Zdaniem wnioskującego, ww. uregulowanie nie jest zawężone do członków rad nadzorczych pełniących swą funkcję na podstawie stosunku pracy, a zatem wyłączenie od wliczeń podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne diet i innych należności z tytułu podróży służbowej można stosować odpowiednio do członków rad nadzorczych pełniących swą funkcję np. wyłącznie na podstawie powołania. Powyższe, w ocenie wnioskującego, prowadzi od wniosku, że pojęcie podróży służbowej, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 15 rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad (...) –na skutek odpowiedniego stosowania względem członków rady nadzorczej pełniących swą funkcję na podstawie powołania– należy rozumieć szerzej aniżeli w przypadku bezpośredniego stosowania przepisu w stosunku do pracownika. Konkludując, wnioskodawca zajął stanowisko, że kwoty wypłacone członkom rady nadzorczej tytułem zwrotu kosztów poniesionych przez nich w związku z wykonywaniem powierzonych im funkcji, tj. kosztów dojazdów członków na posiedzenia rady nadzorczej, nie stanowią przychodu będącego podstawą wymiaru składek emerytalnych i rentowych. Innymi słowy, zwrot kosztów dojazdu członków Rady Nadzorczej (...) na posiedzenia Rady powinien być potraktowany jako zwrot kosztów podróży służbowej w rozumieniu § 2 ust. 1 pkt 15 cyt. rozporządzenia w sprawie należności przysługujących pracownikowi (...) i wyłączony z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Decyzją nr (...) z dnia 3 marca 2016 r. –zaskarżoną w niniejszej sprawie– Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. uznał za nieprawidłowe stanowisko przedstawione przez (...) S.A.(...) we wniosku złożonym w dniu 12 lutego 2016 r. w sprawie nieuwzględnienia w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe wypłaconej członkom rady nadzorczej(...)z tytułu zwrotu kosztów dojazdów z miejsca zamieszkania do siedziby (...)w celu odbycia posiedzenia rady nadzorczej. W uzasadnieniu podał, że analiza obowiązujących przepisów pozwala na uznanie, że dojazd członków rady nadzorczej na posiedzenie rady nie jest podróżą o charakterze służbowym w rozumieniu art. 77⁽⁵⁾ § 1 k.p., a to powoduje, że w tym przypadku nie może znaleźć zastosowania wyłączenie z podstawy wymiaru składek wynikające z § 2 ust. 1 pkt 15 rozporządzenia z dnia 18 grudnia 1998 r. Dodał przy tym, iż rozporządzenie

Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 2013 r., późn. 167), na które powoływał się wnioskodawca, ma zastosowanie wyłącznie do podróży służbowej w pojęciu Kodeksu pracy.

/bezsporne, a nadto dokumenty z akt ZUS/

Sąd zważył:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie spór dotyczył dokonanej przez organ rentowy interpretacji zakresu i sposobu zastosowania przepisów dotyczących wyłączenia z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe kwoty wypłacanej członkom rady nadzorczej (...) z tytułu zwrotu kosztów dojazdów z miejsca zamieszkania do siedziby (...)w celu odbycia posiedzenia rady nadzorczej. Tak dokładnie brzmiała treść wniosku (vide: str. 1 wniosku znajdującego się w aktach ZUS). Mając to na uwadze, na wstępie wskazać należy, iż zupełnie niezasadny jest zarzut wnioskodawcy naruszenia przez organ rentowy treści art. 10 ust. 5 w zw. z art. 10 ust. 3 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej –poprzez nieuzasadnione rozszerzenie stanu faktycznego o okoliczności nieprzedstawione przez wnioskodawcę we wniosku, w tym o przyjęcie, że posiedzenia rady nadzorczej odbywają się każdorazowo w siedzibie(...). Skoro sam wnioskodawca wskazał we wniosku, iż chodzi mu o wyłączenie z podstawy składkowania kwot kosztów dojazdów członków rady nadzorczej z miejsca zamieszkania do siedziby (...), to aktualnie nie może czynić organowi rentowemu zarzutu, że organ ten przyjął, iż członkowie rady nadzorczej dojeżdżają do siedziby (...) celem odbycia posiedzenia rady.

Analizując stanowiska stron niniejszego sporu, Sąd doszedł do przekonania, iż stanowisko zaprezentowane przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji jest słuszne.

Zasady ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe dla m.in. członków rad nadzorczych wynagradzanych z tytułu pełnienia tej funkcji, regulują przepisy ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

W myśl obowiązującego od dnia 1 stycznia 2015 r. art. 6 ust. 1 pkt 22 i art. 13 pkt 17 cyt wyżej ustawy członkowie rad nadzorczych wynagradzani z tytułu pełnionej funkcji podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym od dnia powołania do dnia zaprzestania pełnienia tej funkcji. Ponadto, zgodnie z art. 18 ust. 4 pkt 10 w zw. z art. 4 pkt 9 tejże ustawy, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe członków rad nadzorczych stanowi przychód z działalności wykonywanej osobiście przez osoby należące do składu rad nadzorczych, niezależnie od sposobu ich powoływania, łącznie z kosztami uzyskania i kwotą podatku, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych. Przepisy art. 10 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 13 pkt 7 cyt. ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych wskazują, że źródłem przychodu jest działalność wykonywana osobiście, a za przychody z działalności wykonywanej osobiście uważa się przychody otrzymywane przez osoby, niezależnie od sposobu ich powoływania, należące do składu rad nadzorczych. A zatem, przychodem członków rad nadzorczych w rozumieniu powyższych przepisów będzie –jak wskazuje wnioskodawca– zarówno wynagrodzenie wypłacane członkom rady nadzorczej z tytułu pełnienia powierzonych funkcji, jak i zwrot poniesionych przez członków rady kosztów dojazdu na posiedzenia rady.

Przychód ten jednak –wbrew odmiennemu stanowisku wnioskującej spółki– nie może zostać wyłączony z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe członków rady nadzorczej wnioskującej spółki.

Katalog przychodów nie stanowiących podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe został zawarty w § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (t.jedn.: Dz.U. z 2015 r., poz. 2236). Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 15 cyt. rozporządzenia podstawy wymiaru składek nie stanowią diety i inne należności z tytułu podróży służbowej pracownika – do wysokości określonej w przepisach w sprawie wysokości oraz warunków

ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej, z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju, z zastrzeżeniem pkt 17. W myśl § 5 ust. 2 pkt 3 tego rozporządzenia, w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2015 r., przepisy § 2-4 stosuje się odpowiednio przy ustalaniu podstawy wymiaru składek członków rad nadzorczych wynagradzanych z tytułu pełnienia tej funkcji.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że samo wprowadzenie nazwy „dieta” do relacji pomiędzy członkiem rady nadzorczej a spółką nie oznacza automatycznie, że tak nazwane świadczenie jest świadczeniem, które ma charakter diety w rozumieniu przepisów regulujących należności przysługujące pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej i że może korzystać z wyłączenia z podstawy wymiaru składek, o którym mowa w przepisach rozporządzenia z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Jako że § 2 ust. 1 pkt 15 cyt. wyżej rozporządzenia stanowi o dietach i innych należnościach z tytułu podróży służbowej pracownika, w rozpoznawanej sprawie nie można nie odnieść się do pojęcia podróży służbowej.

Od dnia 30 marca 2001 r. do Kodeksu pracy wprowadzony został przepis art. 77⁵, który stanowi, że pracownikowi wykonującemu na polecenie pracodawcy zadanie służbowe poza miejscowością, w której znajduje się siedziba pracodawcy, lub poza stałym miejscem pracy przysługuje zwrot kosztów związanych z podróżą służbową. Przepis ten stanowi delegację dla ministra właściwego do spraw pracy do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowych zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikowi z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju, w szczególności w zakresie diet oraz zwrotu kosztów przejazdów, noclegów i innych udokumentowanych wydatków. Powyższy przepis został rozbudowany i od dnia 1 stycznia 2003 r. -zgodnie z jego nowym brzmieniem- pracownikowi wykonującemu na polecenie pracodawcy zadanie służbowe poza miejscowością, w której znajduje się siedziba pracodawcy, lub poza stałym miejscem pracy przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową. Minister właściwy do spraw pracy został upoważniony do określenia, w drodze rozporządzenia, wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi, zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej, z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju. Warunki wypłacania należności z tytułu podróży służbowej pracownikowi zatrudnionemu u innego pracodawcy niż wymieniony w § 2 określa się w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie wynagradzania albo w umowie o pracę, jeżeli pracodawca nie jest objęty układem zbiorowym pracy lub nie jest obowiązany do ustalenia regulaminu wynagradzania. Na podstawie wskazanej delegacji zostało wydane m.in. rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz.U. z 2013 r., poz. 167).

Mając na uwadze regulacje zawarte w Kodeksie pracy oraz wskazanym powyżej rozporządzeniu należy uznać, iż podróż służbowa charakteryzuje się tym, że jest odbywana poza miejscowością, w której znajduje się siedziba pracodawcy lub poza stałym miejscem pracy, na polecenie pracodawcy, w celu wykonywania określonego przez pracownika zadania. Cechy te muszą wystąpić łącznie, a całe zdarzenie powinno mieć charakter incydentalny. Według orzecznictwa podróż służbowa charakteryzuje się tym, że: a) stanowi wyjątkowe zjawisko w kompleksie pracowniczych obowiązków, b) jej czas nie może być z reguły racjonalnie wykorzystywany dla wykonywania pracy na rzecz pracodawcy, a w każdym razie pracownik nie jest na ogół - tzn. poza zakresem obowiązku dbałości o dobro pracodawcy (art. 100 § 2 pkt 4 k.p.) - obowiązany do wykonywania takiej pracy, c) pracownik ma pewną swobodę wyboru godziny wyjazdu (powrotu), środka lokomocji, a niekiedy trasy (por. wyrok SN z dnia 8 kwietnia 1998 r., I PKN 24/1998, wyrok SN z dnia 30 maja 2001 r., I PKN 424/00, uchwała SN z dnia 19 lipca 2008 r., II PZP 11/08)

Przekładając powyższe na grunt rozpatrywanej sprawy w pierwszej kolejności podkreślić należy, iż stosunek pomiędzy członkiem rady nadzorczej spółki a spółką (w niniejszym postępowaniu – (...) S.A.(...)) nie jest stosunkiem opartym na umowie o pracę. I już tego rodzaju relacja –zdaniem Sądu– wyłącza możliwość stosowania zasad wyłączenia z podstawy oskładkowania tych kwot, które związane są z przemieszczaniem się członka rady nadzorczej na posiedzenia tej rady. Nawet gdyby przyjąć, że tego rodzaju analogię ze stosunkiem pracowniczym można stosować wobec relacji

członek rady nadzorczej – spółka (w sposób zupełnie abstrakcyjny i -zdaniem Sądu Okręgowego- nieuzasadniony) – to, aby uznać przemieszczanie się członka rady nadzorczej z miejsca swojego zamieszkania do siedziby spółki celem odbycia posiedzenia rady jest podróżą służbową w rozumieniu wskazanym wyżej przeniesionym na grunt relacji członek RN –spółka, przemieszczanie to musiałyby być epizodyczne, wyjątkowe, i do miejsca, które nie jest „miejszem wykonywania funkcji” (gdyż w przypadku członka rady nadzorczej nie można mówić o wykonywaniu pracy, jak i miejscu wykonywania tej pracy, w rozumieniu kodeksowym). O takim charakterze przemieszczania się członka rady nadzorczej do miejsca odbywania posiedzenia tej rady (czyli do siedziby spółki w niniejszej sprawie) nie można jednak mówić. Przede wszystkim nie można uznać takiego przemieszczania za epizodyczne. Jak wskazał w odwołaniu sam skarżący, wedle uregulowań wewnętrznych obowiązujących w (...), podstawowym zakresem działania rady nadzorczej i jej członków jest stały nadzór nad działalnością spółki, a rada nadzorcza odbywa posiedzenia nie rzadziej niż raz na kwartał (str. 12). W świetle powyższego, trudno zatem uznać posiedzenia rady nadzorczej wnioskującej spółki za epizodyczne. Przeciwnie –uznać je należy za posiedzenia regularne, o pewnym stałym charakterze, wynikającym z częstotliwości ich odbywania, tj. co najmniej „raz na kwartał” (choć jest to tylko minimalnie określona ich liczba i niewykluczone, że –z uwagi na konieczność sprawowania stałego nadzoru nad działalnością spółki – liczba ta może ulec zwiększeniu). Nie bez znaczenia jest też okoliczność, iż posiedzenia rady nadzorczej odbywają się z reguły w siedzibie spółki, a zatem przyjazd członka rady nadzorczej jest przyjazdem do siedziby „pracodawcy”, czyli do miejsca, gdzie członek tej rady ma obowiązek wykonywać swoją funkcję. Sytuację tę można z pewnym uproszczeniem porównać do sytuacji przyjazdu pracownika do miejsca wykonywania pracy (w siedzibie pracodawcy lub innym wyznaczonym miejscu pracy). Podróż służbowa ma natomiast tę cechę, że odbywana jest poza miejscowością, w której znajduje się siedziba pracodawcy lub poza stałym miejscem pracy. W rozpoznawanej sprawie należy też tracić z pola widzenia okoliczności, że już w momencie nawiązywania relacji pomiędzy członkiem rady nadzorczej a spółką wiadomym jest, że dana osoba powoływana do wykonywania tej funkcji będzie musiała się przemieszczać w związku z powierzonymi jej obowiązkami, w tym koniecznością uczestniczenia w posiedzeniach rady nadzorczej, które z reguły odbywają się w siedzibie spółki. A zatem, konieczność przemieszczania się członka rady nadzorczej leży niejako u źródeł stosunku, który nawiązuje ze spółką. Przemieszczenia takiego, tj. przejazdu z miejsca zamieszkania do siedziby spółki celem odbycia posiedzenia rady –w ocenie tut. Sądu– nie można jednak uznać za podróż służbową, nawet przy odpowiednim stosowaniu pojęcia podróży służbowej do sytuacji członka rady nadzorczej. Tym samym kwoty wypłacane członkowi rady nadzorczej tytułem zwrotu kosztów takiego przejazdu nie mogą być uznane (niezależnie od ich nazwy) za diety czy inne należności z tytułu podróży służbowej pracownika i korzystać ze zwolnienia od oskładkowania w myśl przepisu § 2 ust. 1 pkt 15 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Pamiętać przy tym należy, iż stosowanie w prawie ubezpieczeń społecznych daleko posuniętych analogii czy wykładni rozszerzającej –co zdaje się czynić wnioskodawca– jest nieuzasadnione.

W świetle powyższych uwag zatem stanowisko organu rentowego uznać należało za prawidłowe, a odwołanie –za niezasadne, bowiem nie dostarczyło podstaw, by podważyć zaskarżoną decyzję. Skutkowało to oddaleniem odwołania, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).